

SKOV- OG NATURSTYRELSEN
 Natur og Skov
 J.nr. SNS-3445-00029
 Ref. SHM

Februar 2009

Status for bueskudt råvildt i Danmark i perioden 1999-2007

I 2001 fremlagde Skov- og Naturstyrelsen en evaluering af buejagt for Vildtforvaltningsrådet som opfølgning på buejagten overgang fra dispensationsstatus til generel tilladelse i 1999. Grundlaget for evalueringen i 2001 var, forsåvidt angår anskydningsrisikoen, meget spinkelt.

Evalueringen afstedkom en revidering af bekendtgørelsen om buejagt, der blev gennemført i 2004. Revisionen bestod i en række stramninger i forhold til de tekniske krav til bue og pil, herunder antal joule for pilens vedkommende. Med disse krav vil de fleste pile, der træffer et stykke råvildt, gennemskyde dyret.

Vildtforvaltningsrådet ønskede at følge udviklingen, og det blev besluttet at vurdere status efter 5-6 år for at have et bedre datagrundlag til vurdering af buejagten. Det foreliggende materiale er indsamlet i perioden 1999 til 2007 og bygger på indberetninger fra henholdsvis buejægere og schweiss-hundeførere.

Disse data giver et billede af anvendelsen af registrerede schweissshunde i forbindelse med buejagt og kan f.eks. danne grundlag for en sammenligning med de øvrige våbentyper. Derudover kan tallene give en indikation af effektiviteten af buen som jagtvåben, herunder ligeledes sammenlignes med jagt på råvildt med de øvrige våbentyper, hagl og riffel.

Datamaterialet for råvildt skudt med bue er stadig begrænset i forhold til råvildt nedlagt med de andre våbentyper. Med det forbehold vurderes det, at materialet kan anvendes til simple statistiske sammenligninger.

Buejægerne har i hele perioden separat indberettet deres vildtudbytte direkte til Skov- og Naturstyrelsen. Udstedelsen af buejagttegn har været betinget af denne indberetning. Det samlede udbytte på baggrund af buejægernes indberetning udgør kun ganske få promille af det samlede vildtudbytte på landsplan (se nedenstående skema).

	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007	I alt
Råvildt	67	113	101	126	134	122	132	194	989
Hare	20	46	41	45	50	51	72	74	399
Ræv	4	12	15	21	20	19	33	43	167
Fasan	129	128	136	182	184	265	210	186	1420
Gråand	27	10	18	8	23	28	36	20	170
Andet	60	40	19	26	39	117	134	223	658
I alt	307	349	330	408	450	602	617	740	3803

Det er alene det bueskudte råvildt, der danner grundlag for denne opgørelse, og det udgør ca. 2 promille af det samlede udbytte af råvildt.

Antallet af buejægere er i den nævnte periode steget fra 348 buejægere i år 2000 til 453 buejægere i år 2007.

Fra schweisshundeførerne er der i perioden af rapporteret følgende status for eftersøgninger med schweisshund:

Schweisshundeførernes afreportering i perioden 1999 - 2007		
1	Antallet af tilkaldte schweisshunde til eftersøgning af bueskudt råvildt	164
2	Antallet af positive eftersøgninger. Dyret er fundet forendt eller er affanget	84
3	Antallet af negative eftersøgninger, hvor dyret ikke er fundet.	70
4	Antallet af kontroleftersøgning i forbindelse med forbiskud	10

- 1. I "tilkaldte schweisshunde" ligger samtlige episoder, hvor schweisshundeførerne har været kontaktet af en buejæger dvs. også situationer, hvor at en buejæger ønsker at få foretaget en kontroleftersøgning i forbindelse med et forbiskud. Derudover er også de tilfælde, hvor der har været tilkaldt mere end én schweisshund pr. anskydning. Dette er der ikke mulighed for at tage højde for.
- 2. I "positive eftersøgninger" er alle eftersøgninger, der er resulteret i at dyret er fundet og dermed leveret, herunder også de situationer, hvor dyret er affanget, medregnet.
- 3. I "negative eftersøgninger" er således indeholdt det antal dyr, der maximalt kan være anskudt. Det er således alle de situationer, hvor dyret ikke er fundet, dvs. en mulig anskydning. Bag tallet 70 negative eftersøgninger ligger også en mindre andel af mulige forbiskud, da 29 eftersøgninger, jf. hundeførernes afreporteringer, er registeret som "tomme". Dvs. der er ingen indberetning af om dyret er truffet eller ej.
- 4. I "kontroleftersøgninger" er der foretaget eftersøgning, der efterfølgende er registeret som forbiskud. I følge afreporteringer fra hundeførerne er der således de sidste 3 år berettet om 10 forbiskud. En kontroleftersøgning opstår som oftest pga. at pilen ikke er fundet og deraf tvivl om der er træf eller skudt forbi.

Anskydningsratio

Ved sammenligning af mængden af anskydninger ved forskellige jagtformer er det bedste mål den såkaldte "anskydningsratio", dvs. forholdet mellem anskudte og nedlagte dyr. Ved buejagt er det obligatorisk at rekvirere en legitimeret schweisshundefører, såfremt der er konstateret sikre tegn på anskydning, og vildtet ikke er fundet inden 6 dagtimer. I forhold til andre våbentyper giver et skud med pil oftest en bedre mulighed for at konstatere, om der har været et træf, da selv et strejfskud afsætter schweiss på pilen. Man må derfor antage, at antallet af eftersøgninger svarer til det maksimale antal dyr, der kan være anskudt. Derfra skal trækkes det antal dyr, der er fundet og leveret i forbindelse med eftersøgninger.

For perioden 1999-2007 kan anskydningsratioen derfor højst være:

$$\frac{(70 \text{ negative eftersøgninger} + 10 \text{ kontroleftersøgninger})}{989 \text{ nedlagte dyr}} = 0.08$$

Et minimumstal for den samme periode kan opnås ved at udelade de 29 eftersøgninger, hvor der formentlig har været tale om forbiskud og de 10 kontroleftersøgninger. Anskydningsratioen er dermed mindst:

$$\frac{41 \text{ negative eftersøgninger}}{989 \text{ nedlagte dyr}} = 0.04$$

Det samlede materiale 1999-2007 svarer dermed til en anskydningsratio, der må ligge mellem 0.04 og 0.08.

”Jagteffektiviteten”

En anden måde at evaluere tallene på, kan være at se på effektiviteten af buejagt ud fra det samlede antal dyr, der er skudt til, jf. det afrapporterede. For at finde frem til det totale antal afgivne skud, tages det totale antal nedlagte dyr (989) sammen med schweisshundeførernes indberetninger af eftersøgninger med negativt resultat (70) samt kontroleftersøgningerne holdt op mod det samlede antal nedlagte dyr.

$$\frac{989 \text{ nedlagte dyr} \times 100}{(70 \text{ negative eftersøgninger} + 10 \text{ kontroleftersøgninger} + 989 \text{ nedlagte dyr})} = 92,5 \%$$

Dvs. at for hver 100 dyr, der bliver skudt til i forbindelse med buejagt bliver de 92 dyr leveret. Effektiviteten for buejagt ligger dermed fuldt på højde med riffeljagt og er bedre end ved jagt på råvildt med hagl.

Eftersøgningssuccesen

Succesraten for eftersøgninger af råvildt, der er skudt til med pil er:

$$\frac{84 \text{ positive eftersøgninger} \times 100}{164 \text{ tilkaldte schweisshunde eftersøgninger}} = 51,2 \%$$

Til sammenligning kan nævnes, at ifølge schweisssrapporten fra 2004/2005 er den positive eftersøgningsprocent for de øvrige våbentyper hhv. ca. 37 % for hagljagt og 58 % for riffeljagt.

Det skal bemærkes, at der gennem den periode, tallene stammer fra, har været en klart stigende tendens til at rekvirere en schweisshundefører til en eftersøgning ved skud, hvor dyret ikke er leveret. Det er dermed sandsynligt, at der ved buejagt rekvireres eftersøgning i større omfang end det er tilfældet for hagl- og riffeljagt. I forhold til hagl- og riffeljagt kan effektiviteten af buejagt således være undervurderet i disse sammenligninger.

Konklusion

Talmaterialet på bueskudt råvildt er stadig sparsomt, hvorfor selv små udsving i antal eftersøgninger flytter meget på den procentmæssige fordeling, men med det foreliggende materiale ligger procentsatserne for buejagt mht. anskydning og effektivitet på det samme niveau som for riffeljagt på råvildt.

Hvis blot nogle få buejægere benytter en schweisshund til kontroleftersøgning påvirkes procentsatsen i buejagts effektivitet meget. I schweisssrapporten for sæsonen 2006/2007 afsnit 5.6.2 om udvikling i jagteftersøgning er der en generel stigende tendens til, at jægere er blevet meget bedre til at få foretaget en kontroleftersøgning efter afgivet skud. Disse kontroleftersøgninger er dog med til at sænke den generelle succesrate, idet der eftersøges på flere og mere tvivlsomme anskydninger, som i de fleste tilfælde er forbiskud.

På baggrund af det foreliggende materiale er der således ikke noget der indikerer, at buejagten giver flere anskydninger end ved andre jagtformer. Hvis man som ovenfor skrevet kan antage, at stort set alle skud, der ikke leverer vildtet, resulterer i en eftersøgning, kan anskydningsratioen vurderes til at være mellem 0,04 og 0,08, dvs. der anskydes 4-8 dyr for hver 100 nedlagte. Samtidig resulterer over 90% af de afgivne skud i, at dyret leveres. Anskydningsrisikoen med bue kan således sammenlignes med risikoen for anskydninger ved riffeljagt, mens den ligger klart under risikoen for anskydning ved hagljagt. Eftersøgningssuccesen med schweisshund ligger lidt under i forhold til riffeljagt, men over hagljagt.